

Yeni YOL

Qəzet 17 iyun 2015-ci il tarixindən nəşr olunur.

15 MAY 2021-Cİ İL №009 (132)

Səh. 2

**KEÇİLMƏZ SƏKİLƏR -
AZƏR MUSAOĞLU YAZIR**

Səh. 3

**LAVROVUN CƏNUBİ QAFQAZ SƏFƏRİ -
SAHİB MUSTAFAOĞLU YAZIR**

Səh. 4

**GÜNƏŞLƏ OYNAYAN UŞAQ -
İBRAHİMXƏLİL YAZIR**

Səh. 5

**YOL MƏDƏNİYYƏTDİR -
LƏTAFƏT KƏRİMOVA YAZIR**

Səh. 5

MƏHDUDİYYƏT SƏRHƏD DEYİL

Səh. 6

**“QƏDİM TİFLİSİN ƏDƏBİ BOHEMASI” -
MİRZƏ MƏMMƏDOĞLUNUN TƏRCÜMƏSİNDƏ**

Səh. 7

**AVROPA GERÇƏKLƏRİNDƏN ÖRNƏKLƏR-
AFİQ MUXTAROĞLU YAZIR**

GÜRCÜSTANDA KORONAVİRUSDAN 4426 NƏFƏR ÖLÜB

Mayın 15-nə olan son məlumata əsasən, Gürcüstanda koronavirusdan ölənlərin sayı 4426 nəfərə çatıb. Bu haqda xüsusi yaradılmış www.stopcov.ge saytında qeyd edilib.

Məlumatda ölkədə koronavirusa yoluxanların ümumi sayı 329407 nəfər, sağalanların sayı isə 307918 nəfər olaraq göstərilib.

Ölkə üzrə karantin rejimində 60 nəfər, stasionar nəzarətdə 4258 nəfər, COVID mehmanxanalarda olan şəxslərin sayı isə 729 nəfər olaraq göstərilib.

BAŞ NAZİR RAMAZAN BAYRAMI MÜNASİBƏTİLƏ MÜSƏLMANLARI TƏBRİK EDİB

Baş nazir İrakli Qaribaşvili Ramazan bayramı münasibətilə ölkənin müsəlman icmasının nümayəndələri ilə görüş keçirib. Görüşdə Gürcüstanın Dini Məsələlər üzrə Dövlət Agentliyinin rəhbəri Zaza Vaşakmadze də iştirak edib.

Hökumət başçısı müsəlman həmvətəndaşlarını Ramazan bayramı münasibətilə təbrik edərək onlara ən xoş arzularını çatdırıb. İ.Qaribaşvili deyib ki, Gürcüstanda müsəlman və xristianlar tarixən bir-birlərinin dini etiqadlarına qarşılıqlı hörmət şəraitində yaşayıblar.

Qərbi Gürcüstan üzrə müfti Adam Şantadze görüşün təşkilinə görə baş nazirə min-

nətdarlığını bildirib. O, Gürcüstanın bu gün də mədəni, etnik və dini müxtəlifliyi ilə fərqləndiyini qeyd edib: “Müxtəlif dinlərə mənsub olan insanlar Gürcüstanda həmişə qardaşlıq və dostluq mühitində yaşayıblar və bu da vahid güclü dövlətin qurulmasına kömək edib”.

İQTİSADİYYAT NAZİRİ: SƏRHƏDLƏRİ AÇMAĞI PLANLAŞDIRIRIQ

Gürcüstanın iqtisadiyyat və dayanıqlı inkişaf naziri Natia Turnava jurnalistlərə bildirib ki, “Gürcüstan hökuməti quru sərhədlərini bir neçə həftədən sonra açmağı planlaşdırır”.

Onun sözlərinə görə, böyük ehtimal məhz həmin vaxt pandemiyanın üçüncü dalğası başa çatacaq.

“Sərhədləri açmağı planlaşdırırıq. Bu, yaxın bir neçə həftə ərzində baş verə bilər”, - nazir deyib.

Qeyd edək ki, Gürcüstan-Azərbaycan arasında quru sərhədlər vasitəsilə sərbəst gediş-gəliş pandemiyaya görə bir ildən çoxdur dayandırılıb.

BAŞ NAZİRƏ YENİ MÜŞAVİR TƏYİN OLUNUB

Baş nazir İrakli Qaribaşviliyə yeni müşavir təyin olunub. İrakli Sesiaşvili İ.Qaribaşvilinin müdafiə və təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri olacaq.

Hökumət başçısı yeni müşaviri ilə işgüzar görüş keçirib.

İ.Qaribaşvili bildirib ki, müdafiə və təhlükəsizlik Gürcüstan hökuməti üçün prioritet sahələrdir. O, İ.Sesiaşviliyə fəaliyyətində uğurlar arzulayıb.

Qeyd edək ki, İ.Sesiaşvili parlamentin

üzvüdür. O, 2012-2020-ci illərdə qanunverici orqanın Müdafiə və təhlükəsizlik məsələləri Komitəsinin sədri olub.

KEÇİLMƏZ SƏKİLƏR

Azər MUSAOĞLU
azermusaoghlu@gmail.com

Ay həzrat, mən indi deyəcəm Qardabanidə yerimək üçün yol yoxdur, siz deyəcəksiniz ki, ağ eləmə, daha bu qədər də olmaz, elə yer yoxdur ki, orada yol olmasın. “Yollar dünyada çoxdur, Sayı-hesabı yoxdur: Bostan yolu, bağ yolu, Aran yolu, dağ yolu...” (X.Əlibəyli) ay nə bilim nə. İnanmırsınız, düşün Ağmaşenebeli küçəsi boyu uzanan mərkəzi yolun başından axırına kimi yeriyin.

Qardabanidə sanki Nazim Hikmətin “Ev doğulmaq və ölmək üçündür, həyat yollarıdadır” sözlərini şüar edib hamı verib özünü yolun qırağına ki, “obyektdən”, mağazadan, kafedən, salondan, avtomobil təmiri üçün yerlərdən, “moykadan” və daha nələr-nələrdən **açıb** yolu **bağlasın**. “Yolun qırağına” yox, yolun ortasına desək daha dəqiq olar, bu insanlar piyadalar üçün nəzərdə tutulmuş, onsuz da dar olan cığırları aşkar şəkildə zəbt ediblər.

Ümumiyyətlə, belə təassürat yaranır ki, Qardabanidə yollar çəkildə insanları-piyadaları nəzərə almayıblar, burada yollar maşınlar üçün, “obyekt” tikmək üçün, ağac əkmək və elektrik dirəkləri basdırmaq və digər işlər üçün nəzərdə tutulub. Bir az diqqətsiz yeridinsə özünü ya səkinin ortasına basdırılmış işıq dirəyinə, ya da ağaca çırpılmış olacaqsan. Fikirli yeridinsə mağaza sahiblərinin səkilərə düzdüyü meyvə-tərəvəzə, çeşid-çeşid xırdavata, maşın hissəciklərinə, uşaq oyuncaqlarına, velosipedlərə ilişərək yıxılıb üz-gözünlə yaralamaq qaçılmazdır.

Gedəcəyiniz ünvanı mərkəzi yolla qət etməyi seçdinsə, Konfutsinin “*Ya bir yol tap, ya bir yol aç, ya da yoldan çəkil*” məsləhətini mütləq nəzərə alaraq ya bir təhər sürünə-ilişə yol tapıb yeriməlisən, ya söyüşə-deyişə özünə yol açmalısən, ya da sənin üçün – piyadalar üçün nəzərdə tutulmuş halalca yolundan çəkilib kəliməyi-şəhadətini pıçıldaya-pıçıldaya avtomobil yolu ilə getməlisən.

İnanmırsınızsa uşaq arabası ilə, əlil arabası ilə mərkəzi yolun piyadalar üçün nəzərdə tutulmuş (sözdə) səkilərini çox yox, 10-15 metr uzunluqda qət etməyə cəhd edin.

Yağışlı günlərdə səriştəsiz ucuz işçi qüvvəsinin qaş düzəldikləri yerdə vurub gözünlə də çıxartdığı bu səkiləri keçmək üçün isə qayıqdan, yaxtadan-zaddan mütləq nəyinsə olmalıdır.

Qardabanidə heç yol qaydaları işarələrini də eyninə alan yoxdur. Burada maşınları piyada keçidlərinin düz üstündə saxlayırlar, avtobus dayanacaqları taksilərin “stoy-ankasıdır”. Hara baxırsan taksi maşınları ilə doludur. Qardabanidə adam başına 3 taksi düşür, bəlkə də çox. Olsun, Allah ondan da artıq eləsin, amma taksilər üçün xüsusi yerlər olmalıdır. Şəhərdə vur-tut bir-iki alayarımcıq abidə var, onun da qırağına o qədər taksi yığılır ki, elə bilirsən maşın bazarıdır, hərəkət eləmək fiziki olaraq mümkün olmur.

Ay başınıza dönüm, axı harada görünüb ki, səkidə maşın təmir edilsin; axı harada görünüb ki, səkiyə plyaj çetiri qoyub altında tualet kağızından tutmuş banana qədar satılsın; axı harada görünüb ki, səkinin ortasına stol-stul düzülüb qəlyan çəkilsin, dönər yeyilsin, qumar oynansın; axı harada görünüb ki, səkidə maşın saxlanılsın... Ay başınıza dönüm, bəs əli uşaq qadınlar, uşaq arabaları, əlil arabaları, məktəb uşaqları, yaşlı insanlar, lap elə gənc insanlar necə, hara ilə hərəkət etsinlər?!

Ayın 14-ü Qardabani meri Kvemo Kartli televiziyasına müsahibə verərək bildirdi ki, Baş nazir İrakli Qaribaşvilinin təşəbbüsü ilə “Yenilənmiş regionlar” adlı yeni dövlət proqramı çərçivəsində Qardabaninin də haqqında danışdığımız Ağmaşenebeli küçəsi tam rehabilitasiya olunacaq. Çox gözəl! Məncə yuxarıda sadaladığım problemləri aradan qaldırmaq üçün bu, əla fürsətdir. Belə ki, cənab mer, problemi daha yaxşı görmək və həll etmək üçün arabir səkilərdə piyada gəzmək həm sağlamlıq üçün, həm də şəhərimiz üçün faydalı olardı.

Yolun mədəniyyət olduğu haqqında uzun-uzadı moizə oxumadan yazını Yunus Əmrənin sözləri ilə bitirirəm. Bu yol o yoldan olmasa da “*Dağlar nə qədər yüksək olursa olsun, yol onun üstündən keçir*” deyir.

KVEMO KARTLI BÖLGƏSİNDƏ 8 TORPAQ SAHƏSİ SATIŞA ÇIXARILIB

mi sahəsi 95,1165 hektar təşkil edir.

Ən çox torpaq sahəsi 11 olmaqla Kaxeti bölgəsində satışa təqdim olunub. Sahələrin biri Qabal kəndində yerləşir. 13,3314 hektar sahənin başlanğıc qiyməti 307 000 lardır.

Samtsxe Cavaxeti bölgəsində yalnız bir torpaq sahəsi (7,0239 hektar) satışa çıxarılıb.

Sahələrin elektron hərrac vasitəsilə satışı mayın 18-nə təyin olunub.

Gürcüstan hökuməti “Biznes üçün 100 investisiya təklifi” proqramı çərçivəsində 38 kənd təsərrüfatı torpağını satışa çıxarıb. Sahələrin 8-i Kvemo Kartli bölgəsinin payına düşür.

Marneuli, Bolnisi, Dmanisi və Tertritskaro rayonlarında yerləşən kənd təsərrüfatına yararlı torpaqların ümu-

Gürcüstanın İqtisadiyyat və Dəyərli İnkişaf Nazirliyindən bildirilib ki, əcnəbi və vətəndaşlığı olmayan şəxslər, həmçinin əsas tərəfdaşı xarici hüquqi şəxs olan şirkətlər torpaq sahələrini almaq hüququna malik deyil.

NİKA MELİA AZADLIĞA BURAXILIB

Müxalif Vahid Milli Hərəkət Partiyasının (VMHP) sədri Nika Melia həbsxanadan buraxılıb.

Bu barədə Baş Prokurorluğun vəsatəti əsasında Tbilisi Şəhər Məhkəməsi qərar qəbul edib.

Baş Prokurorluğun 9 may tarixindəki müraciəti N.Meliaya qarşı həbs qətimkan tədbirinin dəyişdirilməsi ilə bağlı olub.

Qeyd edək ki, mayın 8-də Avropa İttifaqı VMHP sədrinin əvəzinə 40 min ləri məbləğində girovu ödəyib.

N.Melia 2019-cu ilin iyunun 21-nə keçən gecə Tbilisidə parlamentin binası qarşısında keçirilmiş kütləvi etiraz

aksiyası zamanı qrup halında zorakılıq törətməkdə ittiham olunub. O, girovu ödəməkdən imtina etdiyinə görə fevralın 23-də həbs edilib. Onun həbsi ölkədə siyasi böhranın yaranmasına səbəb olmuşdu.

AVROPA MƏHKƏMƏSİNDƏ GÜRCÜSTANA QARŞI ÜÇ İDDİA QALDIRILIB

Saakaşvili, Tbilisinin keçmiş meri, müxalifətçi Qiqi Uqulava və Vahid Milli Hərəkət Partiyasının sədri Nika Melia qaldırıb.

Gürcüstanın Ədliyyə Nazirliyindən bildirilib ki, Strasburq məhkəməsi hər üç məsələyə standart prosedür üzrə baxacaq və qərarların qəbulu üçün ən azı iki il tələb olunacaq.

Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinə Gürcüstanla qarşı üç iddia təqdim olunub.

İddiaları sabiq prezident Mixeil

Qeyd edilib ki, Gürcüstan hökumətinin hər üç iş üzrə tutarlı arqumentləri var və onlar Avropa Məhkəməsinə göndəriləcək.

GIORGI QAXARIA PARTİYA YARADIR

Qori bələdiyyəsi merinin müavinləri – Erasti Elicarəşvili və Paata İvanişvili vəzifələrini tərk ediblər. Onlar istefaları ilə bağlı birgə bəyanatla çıxış ediblər.

Sabiq müavinlər ölkənin keçmiş baş naziri Giorgi Qaxarianın komandasına qoşulacaqlarını və yerli seçkilərə hazırlaşacaqlarını bildiriblər.

Qeyd edək ki, 2019-cu ilin sentyabrından bu ilin fevralın 18-dək Gürcüstanın hökumət başçısı olmuş G.Qaxaria partiya yaradır. Yeni siyasi təşkilatın bu ay ərzində təqdim olunacağı gözlənilir. Ötən ay sabiq baş nazirin komandasına hakim Gürcü Arzusu Partiyasını tərk etmiş 6 deputat qoşulub.

İRAKLİ QARİBAŞVİLİ: İLHAM ƏLİYEVİ TBİLİSİDƏ QƏBUL ETMƏKDƏN ÇOX MƏMNUN OLARAM

“Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə görüşdə strateji tərəfdaşlıq və dostluq münasibətlərimizi müzakirə

etdik”. Bunu Gürcüstanın Baş naziri İrakli Qaribashvili feysbuk səhifəsində yazıb.

Onun sözlərinə görə, görüşdə birgə söylərlə reallaşdırılan uğurlu regional əhəmiyyətli layihələr xüsusilə qeyd olunub: “Biz birgə önəmli layihələr həyata keçirmişik. Biz bunu davam etdirmək niyyətindəyik. Münasibətlərimizi daha da möhkəmləndirəcək birgə layihələr reallaşdıracağıq”.

İ.Qaribashvili Bakıda səmimi qəbula görə Azərbaycan Prezidentinə təşəkkürünü bildirib: “İlham Əliyevi Tbilisidə qəbul etməkdən çox məmnun olaram”.

LAVROVUN CƏNUBİ QAFQAZ SƏFƏRİ

Sahib MUSTAFAOĞLU

sahib1975.sm@gmail.com

Rusiya Xarici İşlər Naziri Sergey Lavrovun Ermənistan və Azərbaycana son rəsmi səfəri maraqla izlənildi. Bəzi sosial mediada Rusiya baş diplomatının regional səfərinin məqsədi Bakı üçün nə dərəcədə faydalı olacağına skeptik yöndə fikirlər söylənirdi. Buna əsas kimi Lavrovun ilk olaraq Yerevana getməsi və müharibədən sonra regionda yaranmış statusun Ermənistanın xeyrinə tarazlaşdırılma cəhdi göstərilirdi. Həmçinin Lavrovun Ermənistan və Azərbaycan səfərinin “turne” xarakteri daşımaması şübhələri daha da artırdı. Belə ki, rusiyalı nazir öncə Moskvanın ismarıcını erməni rəsmilərinə təqdim edir, əldə olunan nəticə Kremldə müzakirə olunduqdan sonra Lavrov Bakıya təşrif buyurmalı idi. Lakin rus diplomatının Bakı səfəri müəyyən etdi ki, Lavrovun portfeli bölgədə daha çox geniş iqtisadi layihələr nəzərdə tutan sənədlərlə zəngin olmuşdur.

Son zamanlar Rusiyanın Cənubi Qafqaz siyasətində radikal dəyişikliklər müşahidə olunmaqdadır. Əgər, əvvəllər Moskva siyasi təzyiq vasitəsi ilə bölgəni öz təsir dairəsində saxlamağa çalışırdısa, indi Kreml daha çox iqtisadi dividendlər və biləcək qarşılıqlı əməkdaşlığa üstünlük verir. Moskva yaxşı anlayır ki, Qərbi dünyası ilə yaşanan gərgin münasibətlər fonunda Rusiya işğalçı Ermənistanı dəstəkləməklə özünü daha da zərərləndirir. Artıq bu coğrafiyada mövcud olan münasibətlər ocaqlarında “status-kvo” vəziyyəti saxlamaqdansa, iqtisadi səmərə və biləcək perspektivli kommunikasiya layihələrinə start verməyin vaxtı çoxdan gəlmişdir. Lavrovun Ermənistan səfərinin əsas mahiyyəti məhz bundan ibarət olduğunu söyləmək olar. Rus diplomatı erməni rəhbərliyini inandırmağa çalışır ki, Ermənistanın blokadadan yegənə çıxış yolu çoxşaxəli nəqliyyat dəhlizlərinin açılmasıdır. Regionda dinc həyatın təmin edilməsi və Bakı ilə münasibətlərin normalaşdırılmasında zaman itkisi yalnız Ermənistanın ziyanına işləməkdədir. Bu işlərin nə qədər tez reallaşması daha çox Yerevanın xeyrinə olacaq. Lakin Ermənistan yenə də klassik ənənələrinə sadıq qalaraq regional əməkdaşlıqda qeyri-konstruktiv mövqe nümayiş etdirir. Belə ki, Nikol Paşinyan əsassız olaraq Bakını ittiham etməklə Azərbaycanı Naxçıvanla birləşdirəcək Zəngəzur nəqliyyat dəhlizinin açılmasına süni şəkildə əngəl yaratmağa çalışır. Ermənistan Baş naziri 10 noyabr razılaşmasından sonra Azərbaycan ərazisinə yeridilmiş və Azərbaycan Silahlı Qüvvələri tərəfindən saxlanılmış diversiya qrupu üzvlərinə “hərbi əsrlər” donu geyindirərək onların azad edilməsini tələb edir. Təbii ki, Paşinyanın bu tələbinin arxasında özünün siyasi ambisiyası dayanır. Hazırda Ermənistanda hökumət böhranı yaşanır və gələn ay keçiriləcək parlament seçkilərindən öncə cəmiyyətdə iflasa uğramış nüfuzunu artırmaq üçün Paşinyan bütün imkanlarını səfərbər etməyə çalışır. Moskvanın Bakıdan erməni diversantlarının azad edilməsi xahişi ona işarədir ki, Kreml də Paşinyanın hakimiyyətdə qalmasına maraqlıdır.

Azərbaycan hər zaman Ermənistanla münasibətləri yaxşılaşdırmağa hazırdır. Lakin Ermənistan cəmiyyətində hökm sürən kin və anti-Azərbaycan ritorikası Azərbaycan-Ermənistan münasibətlərinin iqtisadi aspektlər üzərində qurulmasına maneəçilik törədir. Bunu məhz Lavrov Bakıya son səfərində prezident İlham Əliyevlə görüşü zamanı səsləndirdi.

Hər nə qədər ermənilərin xoşuna gəlməsə də Rusiya regionda maraqlarını açıq şəkildə ifadə edən Türkiyə ilə hesablaşmağa məcburdur. Bunu son zamanlar Türkiyənin beynəlxalq arenada artan nüfuzu, hərbi sənayedə əldə etdiyi uğur və hər iki ölkə arasında nəhəng layihələrin həyata keçirilməsi ilə izah etmək olar. Ərdöğanın planlaşdırılan Şuşa səfəri davamlı sülhün təmin edilməsinə əlavə stimül verəcəkdir.

GÜRCÜSTAN GƏNCLƏRİNƏ YARDIM VƏ MAARİFLƏNDİRMƏ TƏŞKİLATI TƏRƏFİNDƏN RAMAZAN AYI MÜNASİBƏTİLƏ ƏRZAQ YARDIMI PAYLANIB

Gürcüstan Gənclərinə Yardım və Maarifləndirmə Təşkilatının (GYMD) təşkilatçılığı və Aziz Mahmud Hüdayi Vəqfinin maddi dəstəyi ilə 2021-ci ilin aprel ayının ikinci yarısında Gürcüstanın Tbilisi, Marneuli, Qardabani, Bolnisi, Dmanisi, Kaxeti və Tetrtskaro (Ağbulaq) bölgələrində yaşayan aztəminatlı və ehtiyac sahibi olan 400-ə yaxın ailəyə Ramazan ayı münasibətilə ərzaq yardımı paylanıb.

GYMD-nin sədri Musa Hacıyevin “Yen Yol”a bildirdiyinə görə, koronavirus (COVID-19) pandemiyasının yaşandığı bu çətin günlər nəzərə alınaraq Aziz Mahmud Hüdayi Vəqfinin dəstəyi ilə hazırlanmış ərzaq paketləri ötən illərə nisbətən daha zəngin olub.

M.Hacıyev bildirib ki, iftar süfrələri üçün nəzərdə tutulmuş məbləğ də pan-

demiyaya görə bu il ərzaq yardımı üçün xərclənib ki, daha çox ailəyə ərzaq yardımı çatdırılsın. Buna görə də həm yardım bağlamasının sayı, həm də içindəki ərzaqlar artırılıb.

Musa Hacıyev edilən bu yardıma görə həm təşkilat, həm də Gürcüstan xalqı adından Aziz Mahmud Hüdayi Vəqfinə təşəkkürünü bildirib.

ZURAB PATARADZE: AZƏRBAYCANIN DƏSTƏYİ SAYƏSİNDƏ GÜRCÜSTANDA BİR ÇOX İNSANIN HƏYATI XİLAS EDİLİB

“Pandemiyanın çətin günlərində Gürcüstan xəstəxanalarında tibbi oksigen çatışmazlığı yarananda Azərbaycan tərəfi problemin həlli ilə bağlı bir neçə dəqiqə ərzində qərar qəbul edib”. Bunu Gürcüstanın Azərbaycandakı səfiri Zurab Pataradze deyib.

O, çox qısa vaxt ərzində Azərbaycandan Gürcüstana 100 tondan çox tibbi oksigenin çatdırıldığını bildirib. “Azərbaycanın bu dəstəyi sayəsində Gürcüstanda bir çox insanın həyatı xilas edilib. Azərbaycan hökuməti və xalqına problemin operativ şəkildə həllinə göstərilən qardaş yardımına görə təşəkkür edirəm”,

- deyə səfir qeyd edib.

Z.Pataradze bildirib ki, Azərbaycan üçüncü ölkələrdən Gürcüstana medikamentlərin Bakıdan quru və hava yolu vasitəsilə çatdırılmasına da böyük köməklik göstərib.

GÜNƏSLƏ OYNAYAN UŞAQ (Tənhalıq şairi Qalaktion Tabidze)

Düz iki il məktəbdən verilən tibbi polis sayəsində onda Tiflisin "Leç-kombinat" adlanan və Çavçavadze 4 ünvanında yerləşən şəfəxanasında müalicə aldım.

Günlərin bir günü nevropatoloq kabinetinə növbəmizi tutub küçəyə açılan bəzəkli, amma həm də qüssəli pəncərənin önündə gözləyərkən, dərhal bəlalər çəkmiş kimi görükən başından unudulmaz şair Konstantin Balmonta bənzəyən bir kişi mənə belə pıçıldadı:

– Bax, bu hüznə dolu pəncərələrin birindən vaxtı ilə Qalaktion özünü atıb. Özü də həmin pəncərə dəmir şəbəkəsi olmayan yeganə pəncərə imiş. Bunu sənə şair olduğun üçün deyirəm. Çünki Gürcüstanımızın suyundandır sanki! Milli mənsubiyyətindən asılı olmayaraq, buralar doğumlu neçə şairimizin qanında-ruhunda bir *Qalaktionçuluq* var. Heç bilirsənmi, o, öz ilğım-iztirab intiharını ilə neçə ruh qohumunu – leyələk qələm sahibini xilas elədi!.. Yoxsa gürcü pravoslav kilsəsi onun intihar günahını bağışlayardı?

...Səhər çağının əsl günəş vannası qəbul etmək vaxtı idi: saat doqquz – on arası olardı. "Qalaktion pəncərəsi"ndə günəşin ilq və şəfqət dolu şüaları oynayırdı. Bu işıq telləri, bu işıq axını əsəbləri sanki hüzurə, ahəstəliyə çağırırdı.

...Şüalar təkcə Günəşdən deyil, başqa bir işıq mənbəyindən də ola bilər. Mənim ucqar havası ilə limhəlim həyatımda şairlər belə işıq mənbələrindəndir. Və bu işıq mənbələri sırasında başda gələn şairlərdəndir Qalaktion!

Şairlər uşaqılıqda günəslə – onun şüaları ilə, şəfəqləri ilə oynamağı çox sevirlər və sonralar özləri də bir işıq mənbəyinə çevrilirlər. Müxtəlif dillərdə yazsalar da şəfəqləri oxşardır, işıq telləri şahandır, çünki lılıx deyil, lirikdir.

Misilləmə misal üçün bizdə Tofiq Bayramın bir "Uşaq və dəniz" şeiri var. Şəfəqlərdən üzünü nurlanan körpə dalğalara sarı iməkləyir, elə bil ki, əl uzadıb günəşi dənizdən almaq istəyir:

*Yenə göy sulara al şəfqət düşür,
Yüüyürüblər gəl deyir; o, yenə gəlmir.
Əl atır, ovcundan çıxıb sürüşür;
Bu necə bəliqdür, əlinə gəlmir?*

Sonralar Məmməd Araz bu şeirin təsirilə "Günəslə oynayan uşaq" şeirini yazır və Tofiq Bayrama həsr eləyir:

*Üfüqdə qırmızı günəş gərnəşir,
Dəniz alovlanır, dəniz odlanır.
Uşaq yüyürür ki, tuta günəşi,
Uşaq günəşi də oyuncaq sanır.*

Bu yerdə Qalaktionla bağlı oxşar və təsirli bir xatirəni də paylaşmaq lazım gəlir:

Bir dəfə anası balaca şairi evdə tək qoyub gedir. Qayıdanda Qalaktionun pəncərə qarşısında günəşin şüaları ilə oynadığını və onları necə... öpdüyünü görür.

Heyrətlənmiş anası sonralar bu barədə öz xatirələrində yazmışdı...
...Yenidən Konstantin Balmonta (Qalaktionun ona böyük hörməti olub) bənzəyən kişini xatırlayıram. Bunu da o söyləmişdi:

– Mənim sözlərim deyil, amma sənə deyirəm: *mürəkkəbin axmadığı yerdə qan axır*. Elə elə mürəkkəbin həmişə axsın; sanki dərya imiş.

...Heç bir həftə keçmədi ki, yolum-yönüm yaxşılığa döndü.

Tiflisdə həkimimin birdən-birə işıqlanan baxışlarını, kəndə dönəndə anamın sevinc dolu göz yaşlarını yaşadım.

P.S.

Dostlarımla bəziləri bilir indi Qalaktion haqqında kitab yazdığımı. Və əllərindən gələni əsirgəmirəm: məsələn, Allahverdi Təhləli Qalaktionun şeirlərini tərcümə elədi. Həm də çox gözəl tərcümələr oldu.

Mirzə Məmmədov Qalaktionla bağlı xeyli xatirə paylaşdı. Səhifəsinə baxıb oxuya bilərsiniz.

P.P.S.

Hazırda Rustaveli prospektindəyəm. Qalaktion buralarda gəzməyi çox xoşlayırmış.

Hava çox günəşlidir. Fikrimdən keçir ki, şeirdən, şeirin şüalarından və şəfəqlərindən qorunmaq lazım deyil; əksinə, şeir qəlb məsələsi olduğu üçün onları qəlbə dərin guşələrinə buraxmaq lazımdır.

Qorxmayın, şeirdən *şüa xəstəliyinə* tutulmazsınız, radioaktiv maddələrin təsirinə məruz qalmazsınız!

...Az qala yadımdan çıxmışdı: Konstantin Balmontun oxşarı bunu da deyirdi ki, Qalaktion sərxoş vaxtı qələmə heç toxunmazmış...

İBRAHİMXƏLİL

GƏLƏN AY UŞAQ BAĞÇALARINA QEYDİYYAT BAŞLAYIR

Uşaq bağçalarına qeydiyyat iyun ayında başlayacaq. Bu barədə Tbilisi Uşaq Bağçaları Agentliyindən "etaloni.ge"-yə bildiriblər.

Agentliyin bəyanatına görə, qeydiyyatın başlaması ilə bağlı ətraflı məlumat may ayının sonunda, iyun ayının əvvəlində məlum olacaq.

Qeydiyyat ötən illərdə olduğu kimi bir neçə mərhələdən ibarət olacaq. **İlkin mərhələdə qeydiyyatdan keçəcəklər:**

Yeni doğulmuş körpələr evinin benefisiarları;

Sosial baxımdan aztəminatlı ailələrin uşaqları (100 000-ə yaxın balı olan ailələr);

Xüsusi təhsilə ehtiyacı olan uşaqlar;

Bacı-qardaşlar (uşağın bacı və ya qardaşı həmin bağçaya gedirsə);

Tək valideyn statusu olan vətəndaşların

uşaqları;

Çoxuşaq ailə statusu olan vətəndaşların övladları (dörd yaxud daha çox uşaq);

Hərbçilərin övladları;

Daha sonra isə bütün digər statusu olan uşaqlar.

Valideynlər nəzərə almalıdırlar ki, uşaq bağçaları üçün iki yaş tamamlanmış uşaqlar qeydiyyatdan keçə bilərlər.

PEYVƏNDƏN SONRA MÜƏLLİMLƏRDƏN İKİ HƏFTƏDƏ BİR DƏFƏ KORONAVİRUS TESTİ GÖTÜRÜLƏCƏKMİ?

55 və yuxarı yaşlı müəllimlərin peyvənd olunması pedaqoqlar arasında fikir ayrılığına səbəb olub. Bilirik ki, vaksın vurdurmaq könüllüdür. Ancaq bu dəfə

başqa məsələyə diqqət ayıracağıq. Daha dəqiq desək, müəllimlərin COVID-19 testindən keçirilməsi barədə danışacağıq.

Maraqlıdır, **koronavirusa qarşı peyvənd vurdurmuş müəllimlər yenə testdən keçiriləcəkmə?**

"Etaloni.ge" bu sualla Təhsil Nazirliyinə, Əmək Müfəttişliyinə və Xəstəliklərə Nəzarət üzrə Milli Mərkəzə müraciət edib.

Cavab veriblər ki, müəllimlər ikinci peyvəndi vurdurduqdan sonra iki həftə testdən keçməyə bilər. Ona qədər və ondan sonra isə bütün pedaqoqlar, eləcə də məktəb ictimaiyyətinin digər üzvləri iki həftədə bir dəfə COVID testdən keçməyə məcburdur.

GÜRCÜSTANDA 50 400 UŞAĞIN İNTERNET VƏ ELEKTRON CİHAZLARDAN İSTİFADƏ İMKANI YOXdur

Təhsil almaq üçün Gürcüstanda 50 400 uşaq üçün internet və elektron qurğulardan istifadə əlçatan deyil. Bu barədə "UNICEF Gürcüstan"-ın kommunikasiya proqramının rəhbəri Maia Kurtsikidze bildirib.

"Biz koronavirusa görə bir nəslin itirilməsinin qarşısını almalıyıq. Bu dövr ərzində gənclərin bütün potensialını itirdik. Onların əksəriyyətinin təhsil almaq, distant təhsilə qoşulmaq imkanı yox idi. Onlar üçün xidmətlərdən yararlanmaq imkanı da məhduddur. Gürcüstanda 50 400 uşağın internetdən və elektron cihazlardan istifadə imkanı yoxdur. 21-ci əsrdə təhsildən danışırıqsa, internet əlçatanlığı olmadan normal və keyfiyyətli təhsil almaq mümkün deyil. Pandemiya olmadan da vacibdir ki, uşaqlar 21-ci əsrin kompetensiyasını əldə etsinlər. Ancaq təəssüf ki, bu gün Gürcüstanda elə uşaqlar var ki, internetdən istifadə etmək imkanı yoxdur. Pandemiya dövründə regionlarda oldum və elə ailələr gördüm ki, bir mobil telefon

var idi, ailədə isə yeddi uşaq var idi və hamısı bir telefondan istifadə edirdi. Belə şəraitdə təhsilin keyfiyyəti heç cür qənaətbəxş ola bilməz", - deyə Maia Kurtsikidze bildirib.

Səhifədəki məlumatlar "etaloni.ge" saytıdan götürülüb.

Gürcü dilindən tərcümə etdi: **Aynur ƏLİYEVƏ**

YOL MƏDƏNİYYƏTDİR

Tər bənövşə qoxulu yazın öz yerini qızmar yay günlərinə həvalə etməkdə tərəddüd çəkdiyi bu yarı günəşli, yarı yağışlı bir səhərdə evdən çıxdım. Yol kənarlarında yenidən baş qaldırılmış yamyaşıl otlar, xırda sarımtıl çiçəklər ayaqlarıma toxunduqca özümü bir başqa aləmdə hiss edir, səhərin şəhində islanmış, əzilmiş otların qoxusu burnuma Cənnət qoxusu kimi gəlirdi. Beləcə xəyallar aləmində kənd avtobusuna mindim, ancaq irəlilədikcə bu xəyallar məni yolboyu bitən qıpqırmızı lalələrin eşliyində daha da dərinə sürükləyirdi. Sərin meh əsdikcə pəncərədən xışıltı

səsi içəri gəlir, sanki çiçəklər insana göz-qaş edir, təbiət gəl-gəl deyirdi.

İki nəfər ortayaşlı kişinin avtobusa minib ön oturacaqda əyləşməsi ilə başladığı "very-ansın"ları məni bayaqdan bəri ağışına almış bu sehirli aləmdən qoparıb, bu şirin yuxudan oyatdı sanki. İstəmədən də olsa, bu şəxslərin söhbətinə qulaq müsafiri olmalı oldum (Olmamaq mümkün deyildi. Sanki III Dünya Müharibəsi başlamışdı və bircə bizim avtobusdakılar xəbərsiz qalmışdı).

Aralarındakı söhbətdən məlum oldu ki, bu dayılardan biri bir müddət əvvəl xoşagəlməz hadisə ilə qarşılaşıb və bu hadisə ilə bağlı Ədliyyə Evinə çağırılıb. O, şəxsi avtomobili ilə hərəkət edərkən yolda bir başqa yaşlı şəxs olan piyadanın ayağını tapdalayıb, nəticədə zərərçəkən şəxs müvazinətini itirərək həm də başından xəsarət alıb. Təbii olaraq, dayı özünü əlli illik vəkil bacarığı ilə müdafiə edirdi. Əvvəlcə mən də hadisəyə birtərəfli yanaşdım və öz-özülüyümdə iki tərəfdən birini günahlandırmağa başladım ki, nə üçün sürücü piyadaya yol verməyib, piyada nə üçün avtomobilə diqqət etməyib və s. Sonra dərhal ağılıma bayaqki yaşıl otlarla məni məndən alıb uzaqlaşdıran yollar gəldi. Həmin yolda sözügedən hadisəni canlandırdım gözümdə. Burada iki avtomobilin eyni vaxtda hərəkət etməsi üçün, gərək ki, hər iki sürücünün yaxşı "avtoşluq" qabiliyyəti ola ki, lazım gələndə anda iki təkər üstə qalxa bil. Ya da yaxşı "sportmen" olasan ki, avtomobil yaxınlaşdıqda cəld hasara dırmaşasan. Görünür,

zərərçəkən şəxs ya yaxşı "sportmen" deyilmiş, ya da bizim dayı dörd təkərlə gedib yolu...

Çəpər sökülür, yerinə yeni daş hasar çəkiləcək, bir addım yola çəkir. "Filankəs də çəkib, mənəmi qalib yolu düşünmək?!", "Az yerdimi, göy-göyər-ti səpərim ora da. BİR ADDIM yerdi, itirmək olar onu?!" Hələ qarşı qonşu da hasar xəyalına düşsə, vay halına yolun. Bir addım da o gəlir və başlayırıq torpağın üstündə kəndirbazlığa. Dolama yollarda isə vəziyyət daha da acınacaqlıdır. Qarşıdan gələn avtomobil gəlib qaşqana dəyməsə mümkün deyil yola "gəzməyə çıxmış" çəpərlərdən ki, görə biləsən gələni. Bir addım torpaqda, sanki, xariqələr yaradacağıq, ya da çiyimizə alıb o dünyaya aparacağıq. Yaxşı ki, əlimizdən bu gəlmir, yoxsa nələr edərdik, bir Allah bilir.

Bu yerdə müəllifini xatırlamadığım bir şeir ağılıma gəlir:

Yaxşı ki, ölümlər əliboş gedir,

Yoxsa bu dünyanı talardı insan.

Burdan qum daşıyıb, kərpic daşıyıb

Cənnəti hasara alardı insan.

Öz-özümə sətirləri düşünə-düşünə avtobusdan endim və ayağımı-başımı sağ-salamat gedəcəyim yerə çatdırmaq üçün yola düzəldim.

Lətafət KƏRİMOVA

Mollaoğlu orta məktəbinin tarix fənni üzrə baş müəllimi

MƏHDUDİYYƏT SƏRHƏD DEYİL

Salam Platforması Kvemo Kartli bölgəsinin Qardabani, Bolnisi, Dmanisi, Marneuli bələdiyyələrini və Saqareco bələdiyyəsinin Yormuğanlı kəndini əhatə edən, "Fiziki məhdudiyətli şəxslərin şəbəkəsi" layihəsini həyata keçirir. Layihənin ilk iki etapi çərçivəsində sadalanan bölgələrdə fiziki məhdudiyətli şəxslərin özləri və ailələriylə mütəmadi görüşlər keçirilib və onları narahat edən mövzular ətrafında müzakirələr aparılıb. Görüşlər zamanı şəbəkə iştirakçıları ən böyük problemlə məsələ olaraq onların həyata keçirilən proqramlar, xidmətlər haqqında məlumat qıtlığı yaşamasını və bu səbəbdən də həmin işlərdən qıraqda qalmalarını bildiriblər. Əlavə olaraq, təhsil və reabilitasiya imkanlarından yararlanma yönündəki çətin vəziyyət fiziki məhdudiyətli şəxslərin hüquqlarının sistemativ pozulmasına səbəb olur. Bu problemlərlə yanaşı bir çox fərqli mövzulara toxunan şəbəkə iştirakçıları qeyd olunan vəziyyətin onların cəmiyyətə tam şəkildə inteqrasiyasına ciddi şəkildə mane olduğunu düşünürlər.

Şəbəkə iştirakçılarından olan Buludov Ayaz Tahir oğlu 1992-ci il yanvarın 15-də Bolnisi rayonu İncəoğlu (Zemo Bolnisi) kəndində anadan olub. Görmə qüsuru ilə dünyaya gələn Ayaz bu səbəbdən təhsil ala

bilməyib. O, uşaq vaxtından aşıq sənətinə meyilli olduğundan bir neçə ustadın, aşıqların lent yazılarını dinləyərək onları əzbər öyrənmişdir.

Aşıq sənətinə olan marağı Ayazı ustad yanına getməyə sövq etdi və 2014-cü ildə Kvemo Bolnisinin 15 sayılı məktəbində fəaliyyət göstərən mərhum Aşıq R.Arifdən dərs aldı. 2015-ci ildə Bakıda Rəşid Behbudov adına teatr sarayında keçirilən gənc aşıqlar konsertində iki dəfə Borçalını təmsil edib. 2016-cı ildə aşıq Avdi Musayevin dəvətiylə Sumqayıt şəhərində keçirilən ozan aşıqlar yarışmasının iştirakçısı olmuş və həmin yarışmada 3-cü pilləyə layiq görülmüşdür. Bununla yanaşı, Ayaz Borçalıda keçirilən böyük miqyaslı tədbirlərdə fəal şəkildə iştirak etməkdədir. O, "Ay Vətən", "Geri dön, geri", "Ötən günlər" və s. kimi şerlərin müəllifidir.

Geri dön, geri

Gizli-gizli kövrəldiyim, dolduğum,
Hərdən olur xəyallara daldığım.
Həsrətindən qəm sazını çaldığım,
Qadasın aldığı, geri dön, geri.

Tülək-tərlən kimi uçdun əlimdən,
Sanma günahkaram, küsmə sözümdən.

Baş edə bilmirəm özüm-özümünən,
Qadasın aldığı, geri dön, geri.

Ayazam yayılsa sözümlə ellərə,
Könüllər oxşayan şirin dillərə.
Axdı göz yaşlarım döndü sellərə,
Qadasın aldığı, geri dön, geri.

Ötən günlər

Yenidən istərim ötən günləri,
Unuda bilmərəm, yox sayammaram.
Düşüb soracağına hər gün, hər axşam
Yenidən istərim ötən günləri.

Körpəlikdən cavanlığa qaçdığım,
Qartal kimi səmalarda uçduğum,
Ümman olub çağladığım, coşduğum
Yenidən istərim ötən günləri.

Şeriyatla danışdığım, dindiyim,
Ustad dinlədiyim, nəsihət qandıığım,
Kərəmidə alışıdığım, yandıığım
Yenidən istərim ötən günləri.

Ayazam qismətim alın yazımdı,
Vəfalı sirdaşım, telli sazımdı.
Dən düşüb saçıma, cavan yaşımdı
Yenidən istərim ötən günləri.

Ay Vətən

Qəmli könlüm səni hər an arzular,
Həsrətəm özünə sənin, ay Vətən.
Çağlamaz avazım, dillənməz sazım,
Dərdimi səninlə bölüm, ay Vətən.

Özüm qürbətdəyəm, xəyalım səndə,
Dərdlər çiçək açıb sanki sinəmdə.
O səni günlərim yada düşəndə
Dolanım başına, dönüm, ay Vətən.

Ayazam elimdə dolmuşam yaşa,
Xoş gün arzularam yara-yoldaşa.
Çalib telli sazı gələndə cuşa
Şirin xəyallara dalım, ay Vətən.

Təqdim etdi: Aytac Xəlilli
Salam Platformasının üzvü

İOSİF QRIŞAŞVİLİNİN “QƏDİM TİFLİSİN ƏDƏBİ BOHEMASI” ƏSƏRİNDƏN BİR PARÇA GİVİŞVİLİ VƏ SKANDARNOVA

(əvvəli ötən sayda)

Bax, “şeyrləşdirilmiş-seçilmiş” əsərin bir nümunəsi:

“Şeypurun səsi eşidildi, oyan Ğvarvar, al qılını,

Qoşunu Sitə doğru toplayır süvari başçısı,
Səs gurladı, onun əlamətidir,
Bizim işimiz çətin mübahisəlidir.

Otsi qalasının başı lərzə gəlir,
Murman-Ğru döyüşə gedir.

Alıblar Tiriyani, (Belə bir məntəqə
Gürcüstan coğrafiyasında yoxdur. Bu ya kor-
rektura səhvi üzündəndir, ya da müəllif uydurub
- M.M.)

Somxiti (Orta əsrlərin Samsvilde və
Xunan eristaviliyinin (tarixi Qaçiani və Qard-
abani araziləri) adı - M.M.), Suriyani.

Özünü Klarçetə yetirib,
Çox zülmələr törətdi.

Toplayın qoşunu,
Mesx-Acara,

Hirsiniz olmasın,
Bizi oyadır xaç,

Uca peyğəmbərin xaçı.” və sair (Bax: *Qvaramidze (1831-1912), “Güllər dəstəsi”, elə götürək, seçilmiş şeirləri – “Gənc yeniyetmə in-
sanların xeyrinə”, 1878-ci il, Konstantinopol, səh. 8)*

Bu cür şeirlərin bir daha təbiiyyəvi əhəmiyyəti olsa idi, hər halda öz təyinatına çata bilməzdi. Keşiş Qvaramidze “əbəs yerə cəfa çəkir”, onun şeirləri Skandarnova-Givişvilinin “əyyaşlıq mahnılarını” kölgədə qoya bilməzdi. Tatar meydanından əl çəkməyən camaat, əlbəttə, onun üçün naməlum “Ğvarvarelər” barədə sözün olduğu yerdə şairləri qəbul edə bilməzdi. Tiflisin aşağı təbəqə əhalisi onun qohumluq ətrafının təsvir edildiyi və bu fonda onun üçün tanış olan portretlərin göründüyü bu cür şeirlərə meyl edirdi. Əlbəttə, bu cür ağır üsulda yazılan “seçilmiş şeirlərdən” camaat özü üçün aydın olan şairləri (on altı hecalı şeir - M.M.) üstün tuturdu və o da məmnunluqla polemikanın, məsələn, “Hansı artıqdır, dul yoxsa bakirə?” kimi rəva görülməyən mövzunu oxuyurdu.

G.Skandarnovanın rəğbəti dula qarşı idi:

“Onun üçün dulu servirəm mən,
Əxlaq ilə böyüyüb,
Mənim dərdimi o anlayır,
Çünki təcürbəlidir.

Qaşlar arasında, ləllər arasında
Sən yaxşısan qadınlar arasında.

Ölərəm, görəcəyəm səni,
İnan mənə, rəhmətlikdən
Daha artıq mən saxlayacağam səni.

Qaşlar arasında, ləllər arasında
Sən yaxşısan qadınlar arasında.” və sair
 (“Şənlik sazəndəsi” (Dördüncü nəşr), 1812-ci il, səh. 236.)

Givişvili bu şeirə cavab olaraq bütöv bir kitab çıxartdı ki, bunun da belə polemik başlığı vardır: “Dul bakirədən nəyi ilə üstündür?” Givişvili Skandarnovanın “Dul”unun əleyhinə və ziddinə söyləyir:

“Neyləyirsən bəxti dəyişəni,
Qızılı, ləçəyini açanı,
Başqa bülbülün dimdiyi ilə
Dəfərlə dəşiləni?

Bakirəyə, qıza həsr edirəm
Ürəyimi və ruhumu.

Dulun yoxdur inamı,
Onu tanımaq çətindir.
Çünki başqası ilə olub
İlk dostluğu.

Bakirəyə, qıza həsr edirəm
Ürəyimi və ruhumu” və sair (Bax: “Dul bakirədən nəyi ilə üstündür?”, 1878-ci il, səh. 4).

Skandarnovanın və Givişvilinin “Dul”, “Bakirə” parolu camaat arasında necə çıxdığı və bu iki şairi hərəkətə gətirdiyi elə həmin niyyətlərlə bu auditoriyanın necə mühakimə etdiyi diqqətəlayiq haldır. Əlbəttə, Tiflisin aşağı dairələrini belə mövzular da həvəsləndirir və həyəcanlandırır. Şəhərlilər bu hədəflənən parolu ikiəlli qəbul etdilər. Onların “Bakirə” və “Dul” adı ilə yeni danışıq mövzusu əmələ gəldi və niyə də bir-birilə bəhsə girməməlidirlər? Camaat bu halda da iki qrupa bölündü. Bəziləri “bakirə”yə üstünlük verirdilər, bəziləri dula üstünlük verirdilər. Bəziləri Skandarnovaya meyl edirdi, bəziləri Givişviliyə. Bu şeirlər qanadlı mahnılara çevrildi və bütün şəhər bu yenidən qaldırılmış erotik məsələ barədə oxuyurdu (“Dulun şeirləri”, “Nobat xanım”ın avazında oxunurdu). Təsəvvür edin, yenidən vəfat etmiş görkəmli xadimlərə həsr olunan matəm şeirlərinin də bu cür ikiqat başlığı var idi:

“Döyüş meydanında həlak olan Datiko Bebutova həsr olunmuş şeir ki, “Ey dul”, “Şənlik sevirməm mən” havasında oxunurdu. Doğrudur, köhnə vaxtlarda dulun üstünlüyü ondan ibarət idi ki, “bakirə qız gələcək ərin seçimi barədə anasına gənəşməli idi, dul isə özü seçirdi” (Q.Rçeuilşvili, “Dulun limonları”, İ.Qrişaşvilinin ön sözü ilə, 1926-cı il, səh. 39). Lakin Skandarnova dula tamamilə başqa ləyaqəti görürdü. Həmkar üzvlərinin yiyəsiz qalmış insan kimi qarşılaşdırdığı ondan “dul”u həmin dul deyildi. G.Skandarnova erotik mahnıların ustabaşçısı olaraq dula pozğun gözlə baxırdı.

Bu onun seksual poeziyasının sirlə cizgisidir.

*

Givişvili ilə Skandarnovanın deyişməsi müvəqqəti kəsildi. Səksəninci və doxsanıncı illərdə paralel olaraq camaat arasında başqa gedişin əsası qoyuldu. Doğrudur, şəhərin bazar poeziyasının ağışında yetişən fəhlə-yazıçılar ortaya çıxdı, amma onların ideya istiqamətinə tamamilə başqa yön verildi.

Onlar barəsində bir-iki söz deməmişdən öncə, icazə verin, Skandarnova və Givişvilinin deyişmə şeirlər silsiləsini bitirək.

Oxucu sezzə bilirdi ki, bu iki şairi bir-birindən ayırmırdı. Bu halda onların ayrı-ayrılıqda ayırd edilməsi və xarakterizə edilməsi ola bilsin ki, artıq olsun, çünki Givişvili və Skandarnova, onlar arasında “ölüm-dirim” mübarizəsinə baxmayaraq “ruhu bir və canı bir” idilər.

Bizim əlimizdə Givişvili və Skandarnovanın avtoqrafları mövcuddur ki, buradan onların deyişməsinin qocalıq dövründə də sənətimədiyi görünür (Bu avtoqrafları bizə İv. Butliaşvili verdi ki, o da öz müqabilində ədəbiyyatsevər “şkaşçik” Samsonadan alıbmiş. O hal da həddindən artıq maraqlıdır ki, Givişvili-Skandarnova şeirləri son zamanlar şəhərin dərin zirzəmilərindən üzə çıxdı və Tamamşevin karvansarayının nöqərlərinə paylandı. Bu “şkaşçiklər” qaraçoxelilərin üçüncü nəslidir. (İkinci nəsil olaraq biz kintoları hesab edirik). Bu yarı ziyalılaşmış kintolar fər-

siz, bacarıqsız camaat idi. Onlar karvansarayda xırda-xıruş şeylərlə alver edirdilər. Onların müştəriləri əsasən qadınlar idi və buna görə də qadın manevlərini mənimsəmişdilər. Bu “şkaşçiklər” barədə sufiyör N.Qalustov (1865-1900) üç pərdəli pyes də yazıb: “Arkadiyanın naharı”. Bunda da iştirakçı şəxs olaraq Tlapana Arkadiya gerçək camaatdan istifadə edib. Sabaka Samsona, Vensli-Şiki İoseba, Pulsuz Solomon, Dişi Mikiça, Kapça Geurka, Ananın bir balası Baqrat, Qozbel Saşa, Fizik Taqor və sair. Bu pyes camaat arasında əndişəyə səbəb oldu. Onu bir neçə dəfə bizim səhnəmizdə qoydular və teatrda həmişə anlaşıq idi. “Arkadiyanın naharı” pyesini fəhlə-yazıçı Niko İriyev nəzmə çəkmişdir). 1878-ci ildə başlamış deyişmə 1904-cü ildə yenidən başlanılıb. Əgər əvvəllər bu iki yazıcının polemikası ədəbi zəmində əmələ gəlirdisə, indi şəxsi dalaşın, çağırışın və intim həyatın xırda xarakteri verildi. Səbəbi sadə və adi idi:

Güman ki, başdaşında oyulmuş epitafiyanı dəfərlə görürsünüz. Çünki camaat arasında qəbul olunmuşdu. Mərhumu pis xatırlamamaq. Ölü yiyələri mərhumun başdaşında tərifi yazısının oyulmasını sifariş edirdilər. (Günahın aşkar olunması yaxşıdır və mən də uşaqlıq dövrlərimdə bu cür epitafiyaları yazmışam).

Şəhərin kənar məhəllə qəbiristanlıqlarının “daşların fəryadı” bu kitabın gözəndən qaçırılmış qapısı kimi hesab olunmalıdır. Özünəməxsus xalq poeziyası həddindən artıq maraqlı və xarakterikdir... Bu cür şeir qoşmağın, əlbəttə, Skandarnova da, Givişvili də arxasınca gedirdi. Ölü yiyələri həmişə çalışırdılar ki, öz övlətlərini tanıması şair gözəl şeirlə “urvata mindir”.

“On səkkiz yaşında olan mən gənc murazıma yetmədən köçdüm,

Mən toya hazırlaşanın qisməti bu qəbir oldu”

və sair.

Bir bu cür yazını, göründüyü kimi, Givişviliyə sifariş verirlər. Lakin sifarişçi David Givişvilinin epitafiyasına qulp qoyub və G.Skandarnovanı qəbul edib.

Bu kiçik səbəb kifayət idi ki, köhnə yaralar yenidən qövr edəydi. Bax, bu son şeirlər də:

“Bu şeiri Makrine Qriqoryevnanın məhəbbətinə həsr edirəm.

(Givişviliyə)

Bununla alış-verişimi onunla bitirirəm;
Qoy, zamanənin oğlu Serqi və Samsona
Mənim bu son cavabımı ayırd eləsin.

Hörümçək toru Bliadze qafiyəsini itirib,
İlonun arvadının başdaşının epitafiyasını
bəyənəməyiblər.

Behi geri götürdülər, başına sulu palçıq
ələdilər.

Həm bəyənəmədi, “cuki” oldu, “tapi”, (Söh-
bət aşıq-aşıq oyunundan gedir. Burada “aşığın
düz oturmadı” deməkdir - M.M.).

Madam ki, mənimkini qəbul etdilər, sən
səpin üzöldü!

Bilmirsən necə mənə sancasan, ortadan iki
cırılsan.

Az qala ağılımı çəsasən, hirsindən ürəyini
partlayır!

Deyirsən: “qocasan”, yeddi yapıncı boyu
hoppanıram,

Səni kimi zurnaçımlı əlbəyaxa döyüşlə
qarşılayaram,

Get, özünə çarə bul, günahlarına tövbə de,
Sənin yaramaz insan olduğunu mənə

Makrine söylədi.

Bir bax, necə davranırdın... sərxoşluqda
törətdin!

O sənə həmişə corab toxuyurdu, xey-
irxahlığı anlamadın,

Kefləndirdin və döyürdün, acı göz yaşları ax-
ıtdırdın,

Onun heyfi sənə qalmaz, nəki onun yanın-
da xoş güzəran keçirdin.

Xarşovnik ki, idin, pitini sevdin,
Əyyaşlığa görə sənə arvadın barmağını geri
qanıb.

() sıxıb, başladın xısın-xısın
gülməyə.

Qonşular orda oldular: “Niyə böyürdün,
nədən?”

Şəhərdə birisi var sənə nümünən, deyirlər!”

Sonra G.Skandarnova D.Givişvilinin
ailə həyatına, onun borcuna (“Sənə borcunu
məndən istəyirlər”) toxunur və hər sətirdə “dos-
tun dağıdıcı əli” görünür.

D.Givişvili cavab verir:

“Skandarnov, hünər, hünər, sən oyunbaz
təlxəyi,

Pozğun, pasaqılı, dili ilənmiş, boşboğaz,
Ədəbiyyatı soruşuram, nə ikidə bir sicilləy-
irsən,

Mənim borcumla nə işin vardır, sən ey
səfeh, yelbeyin?

Mənim borclarımı niyə soruşursan? Allah
səni lənətləməzmi?

Mənim borcumu sənədən soruşan o yiyəsiz
kimdir?

Ədəbiyyatda mənimlə bəhsə gir, oyaram o
gözlərini,

Əlindən qələmi atdıraram, abırını ələyine
tökərəm.

Yazıçılar arasında özünü soxursan, görəsən,
kimin tayısan?

Ədəbiyyat sınırlarından çox uzaqlara
atılarsan,

Onların papirosunun yanan tüstüsüsən,
Düzünü deyim, ədəbiyyatda rəqəmsiz “nol-
san”.

Bu iki görkəmli şairin yaradıcılığı belə idi. Bu forma o dövrün yazarları üçün xarakterik olduğundan əsasən Givişvilinin və Skandarnovanın polemika xarakterli şeirlərinin üzərində dayandı. Givişvili və Skandarnova ona görə deyişirdilər ki, bu deyişməni camaat bəyənmirdi. Givişvili və Skandarnovanın şeirlərindən siz nə vətənpərvərlik romantikasını, nə də inqilabi motivləri tapa bilərsiniz. Lakin buna baxmayaraq, onlar hər halda kitab bazarını oyatdılar və kitabın camaatın qəlbini dərinliklərinə yol tapmasına imkan yaratdılar. Heç kim üçün mübahisəli olmamalıdır ki, onlar özlərinin qəribə üsulu ilə yazılmış şeirlərlə “şəhərin aşağı təbəqəli əhalisi arasında – sənətkarlar, şeyirdlər, nöqərlər arasında “əlifba” daxil etdilər. Givişvilinin və Skandarnovanın kitablarında bazarın hər bir xırdalığı, onun nüansları, onun gündəliyi açıq şəkildə təsvir olunmuşdur və bazar da səmimi məhəbbətlə bu iki bohəmist şairi sevirdi, bunlar bir medalyonun iki dəyərlə təvəfi idi.

(davamı gələn sayda)

Gürcü dilindən tərcümə edən:
MİRZƏ MƏMMƏDOĞLU

AFIQ MUXTAROĞLUNUN AYAQÜSTÜ DÜŞÜNCƏLƏRİ

AVROPA GERÇƏKLƏRİNDƏN ÖRNƏKLƏR

Bu qeydləri "Bodies GYM" adlı böyük bir fitness mərkəzdəki işin fasilələrində yazıram. Mərkəz eyni vaxtda onlarla, bəlkə də yüzlərlə müştəriyə xidmət göstərmək nəhəngliyinə malikdir. Binanın girişi üzərində qollarını yana açaraq, düyünlü kötiyə bənzəyən əzələlərini üzünə yapma təbəssüm yapmış sarışın bir qızın baxışları altında nümayiş etdirən Jan Klod Van Damm görünüşlü bir gəncin təsviri, yan və arxa tərəflərdə də buna bənzər reklam lövhələri görünür. "Bodies GYM"ə dəvət edir. Əlbəttə, bu mənzərələri görünənlərdən kimlərsə nə vaxtsa bu məkana tərif buyuracaq, əzələlərini şişirdəcəklər. Bütün bunların müəyyən haqq müqabilində baş verdiyini də yaddaşımızın bir yerinə yazmaq.

Yaxınlıqdan yerüstü metro xətti keçir. Rotterdamin Slinge metrostansiyası məndən təxminən yüz-iki yüz addımlıqdadır. Zuiderparkverg küçəsinin o üzündə, fitness mərkəzinin arxasında. Solda Hijkerveld küçəsidir, mərkəzin qarşısında.

Hava bir az soyuq, bir az da küləkli. Arada bir soyuq yağış damlları da düşür. Qarmaqarışq bir hava olduğu bütün əlamətlərdən bəlli.

Zuiderparkvergə də şütiyən maşınlardan, metro qatarlarından yüksələn səs-küy mənzərənin sakitliyini pozur. Bu səs-küy olmasa özünü təbiət qoynunda, məsələn, bir yaşıl çəmənlikdə və ya seyrək bir ormanlıqda hiss edə bilərəm. Çobanyastıqların, nərğizlərin, bənövşələrin arasına düşmüş birinə çevrilərəm. Uzaqdan bəyaz, çəhrayı çiçəklərə bürünmüş kiçik ağaclar diqqəti cəlb edir. Hə, yazı nə qalıb ki?!

Zuiderparkverg küçəsinə paralel uzanan velosiped yolunun qırmızısı şərid kimi uzanır. Ətrafi yaşıllıqlarla örtülüdür böyük ağacların arasında piyada səkisi. Velosiped yolunda gedib-gələnlər seyrək. Elə səki də boş kimidir. Hərdən harasa gedib-gələn tək-tük adamları nəzərə almasaq küçə bəmboşdur. Keçənlərin əksəriyyəti Afrika mənşəli insanlardır. Görünür bu rayonda daha çox məskunlaşıblar. Sözarası deyirəm: Niderlandda xeyli afrikalı yaşayır. Elə fitness mərkəzinin sahiblərindən biri də on-

lardandır. Endi. Gözəl bir insan. Sözü bütün mənalarda.

Onların çoxu hollandların keçmiş müstəmləkələrindən gələnlərdir. İndi Niderland əhalisinin müəyyən hissəsini bu Afrika mənşəli təşkil edir. Sıralarını yeni gələnlər doldurmuşdur. Artımları da göz dəyməsin, məşallahları var.

Onlara qaradərili, zənci demək də yasaq kimi bir şey imiş. Mən də bunu təzəlikcə bilməmişəm. Ötən yazılarımda onlardan bəhs edərkən, mən qaradərili, zənci, hətta qarabala kimi sözlərdən istifadə etmişəm. Heç bunu danmaq niyyətim də yoxdur. Amma dilə-ağıza düşməmiş bundan imtina etdiyimi elan edirəm. Yoxsa mənim artıq başımın var məhkəmələrdə sürünməyə? Doğru sözümdür, vallah. Üstəlik də, yuxarıda zikr etdiyim sözlər onların xətrinə dəyirsə, onlar bu sözlərlə özlərini təhqir olunmuş sayırlarsa, niyə işlətməliyik ki? Bir az uzun da olsa, qulağa yatımlı olmasa da elə afrikalı və ya afroamerikalı istilahlardan istifadə etsək dünyamı dağılıcaq?

Afroamerikalılar arasında surinamlılar çoxluq təşkil edir. Surinam Niderlanddan yalnız 1975-ci ildə müstəqillik əldə edib. Niderlanddan sonra ikinci dövlətdir ki, rəsmi dili holland dilidir.

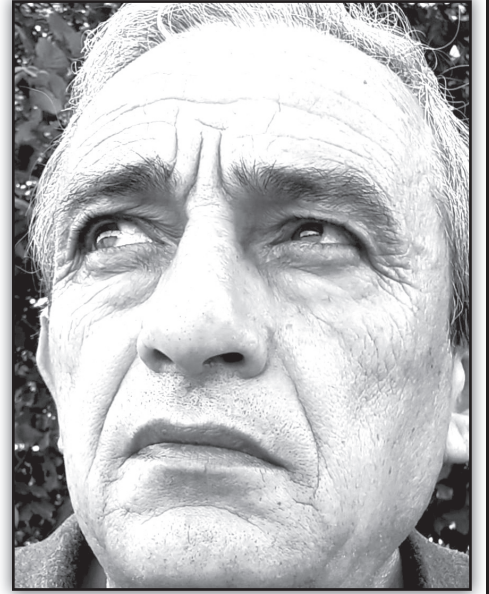
Keçmiş müstəmləkə ölkələrindən Avropaya gələnlərin sayı hər keçən gün bir az da artmaqdadır. Onların təbii artımını da bu sayın üzərinə gəldikdə mənzərənin heç də Avropa üçün xoşagələm olmadığını söyləmək olar. Artıq Afrika insanı bir çox sahədə Avropa cəmiyyətinin üst təbəqəsinə doğru yol almaqdadır. Bu insanlar Avropanın idman, musiqi həyatında özlərini təsdiq etmiş kimidirlər. Fransanın müasir milli futbol komandasına fikir verin, elə Niderland da, digərləri də onu kimi. Düzdür, mən müasir futbolu (təkcə futbolmu?) bir qədər əski qladiator oyunlarına bənzədirəm. İyirmi iki nəfəri oynadıb, mily onlarla pul xərcləyənlərin əvəzində milyardlar qazanmaları bunu deməyə əsas vermirmi? Hələ totalizatorların – mərc oyunlarının mily onlarla insanı müflis etməsi də bir ayrı dərddir. Bu məsələ başqa bir yazıya mövzu ola bilər. İpucu məndən, yazanın da halalı olsun. Bəlkə

özüm də girişdim, nəyə bir şey qaraladım. Artıq tikə göz ha çıxartmır?

Söhbət düşmüşkən, bir müşahidəmi də sizinlə bölüşüm, yaddan çıxmasın. Keçmiş müstəmləkələrdən Avropaya tərif buyuranları buraya dolanışq problemləri gətirsə də, sanki onlar təkcə məişət müşküllərini çözmək üçün deyil, həm də tarixi ədaləti bərpa etməyə, avropalıların onlardan aldıkları maddi və mənəvi dəyərləri qaytarmaq, öz özlərini almaq üçün gəlirlər. Bu gün Avropa şəhərlərində gəlmələrin az qala bütöv məhəllələrə, müəyyən iş yerlərinə sahibliyi, yuxarıda da ucundan-ulağından dediyim say artımı Avropa xanımın baş ağrısına çevrilməkdədir. Keçmiş qulların törəmələrinin keçmiş ağalarının nəvə-nəticələri ilə ailə qurmaları da gizlədilsə deyil. Bütün bunlar xırda detallar kimi görünsə də, ümumi müstəvidə qabarıq sezilir. Afroamerikalıların arasında ağlardan gec-tez keçmişin qisasını almaq niyyətində olduğunu gizlətməyənlər də var. Qisas qiyamətə qalmaz demirikmi? Buynuzsuz qoçun qisasının buynuzlu qoçda qalmadığını da əlavə edim ki, ürəyim soyusun. Mən bu mübarizədə gəlmələrə qahmar çıxıram, onların tərəfindəyəm. Avropa bir əppək para da bizdən yeməyibmi?

Avropa ölkələri gəlmələrə, onların rənginin necəliyindən asılı olmayaraq birmənalı münasibət bəsləmir. Onların gəlmələrini, artmalarını əngəlləyəcək müxtəlif planları olsa da, bunu açıq söyləmir və ya söyləyə bilmir. Nitqini insan hüquqları, demokratiya kimi ibarələrlə süsləmiş Avropa gəlmələrə münasibətdə özünü ksenofobiyadan, zenofobiyadan arınmış kimi aparsa da, müşahidələr bunun əksini qarşımıza çıxarır. Avropanın Yanus baxışları yerindədir. Qeyri-avropa mənşəliyə pləbey münasibətini istənilən Avropa ölkəsində görmək olar. Gəlmələrin Avropanın tamhüquqlu vətəndaşı olmaları mümkündür görünür. Gəlmə Avropaya gərəklidirsə, onun varlığına göz yumulur. Bir cümlə ilə fikrimi toparlayım: avropalı gəlmələri özünün fərqli olmasına, fərdi düşüncəsinə təhlükə hesab edir.

Afrika mənşəliyə bir qismi müsəlmandır. Xristianları da çoxdur. Yəqin ənənəvi dinlərinə sitayiş edənləri də var, amma mən

bunu dəqiqləşdirə bilmədim. Heç onların etnik mənşəyini də öyrənə bilməmişəm. Həbəşmi, tuareqmi, buşmenmi və ya zulumu olmalarını deyirəm. Bir də bunun nə mənası, onlar da bizi kimicə insandırlar. Oldu, bitdi, daha bunu çürütməyə nə hacət.

Elə aşağıdakı örnəkləri də o üzəndən verirəm.

Saçlarını başlarının ortasında pompul bağlamış, gözlərinin içinə qədər sevincə qərç olmuş bu qızıcığazlar bacı olmalıdırlar. Skuterlərində şütiyən bu qıvrımsaq oğlanların yüzə yüz əkiz olmalarını sübut etmək üçün dağadaşa düşməyə də gərək yox. Əlacları olsa elə skuterlərindəcə bir-birinin əlindən tutar, qanad taxıb göylərə uçurlar.

Bu da nə az, nə azacıq düz dörd Akita cinsi köpəyini gəzməyə çıxarmış eynəkli qadın. Afrika mənşəli qadının bədəninə qeyri-simetrikliliyi də buraya əlavə edirəm.

Arada piyada keçidindəki holland kişinin yerindəki qeyri-təbiilik də diqqətimdən yayınmır. Onun yerisi mənə Çarli Çaplinin sessiz filmlərini xatırladır. Qaş-qabağım açılan kimi olur, yəqin üzümə-gözümə zəif bir təbəssüm də qonur.

...Bu dünyada ağa, qaraya, sarıya – hamıya yer var. Təbii ki, bəşər övladı içindəki pisliklərdən arınsa...

Afiq MUXTAROĞLU
Niderland

XOŞBƏXTLİYİN SİRRİ

Çoxumuz xoşbəxt olmağın sirrini evlənmək, ev-əşiyə yiyələnmək, maşına sahib olmaqda görürük. Çoxuna görə xoşbəxtlik

çatlası bir hədəfdir. Bəzilərimiz isə xoşbəxtliyi başımıza qonacaq taleh quşu kimi görürük – əgər insanın şansı varsa xoşbəxt olur, yoxdursa bədbəxt.

Öncəliklə nəyin xoşbəxtlik gətirmədiyini izah etməyə çalışım. Çox insana görə, tərs olsa da var-dövlət sahibi olmaqla xoşbəxt olmağın heç bir əlaqəsi yoxdur. Bənzər şəkildə uğurlu olmaq da, şöhrət sahibi olmaq da insani xoşbəxt etməz.

Əlbəttə ki, maddi imkansızlıq insanın xoşbəxtliyinə mane olur. Əsas olan insanca yaşayacaq bir gəlirə sahib olmaqdır. Çox pul çox

komfortlu bir həyat tərzinə sahib olmağa təkan verər, amma insanı xoşbəxt edəcək birşey deyildir.

Pulun xoşbəxtlik gətirmədiyini düşüncəsi "İsterlin paradoksu" olaraq bilinir. Riçard İsterlin 1970-ci illərin əvvəlində Amerika, Yaponiya və İngiltərədə etdiyi araşdırmalara görə, ailələrin gəlirləri artdığı zaman xoşbəxtlik səviyyələri artmırdı.

Amerikada lotoreyadan ən yüksək məbləği qazanan insanlar üzərində araşdırma aparılmışdır və bənzəri nəticələr əldə edilmişdir. Lotoreyanı qazanan şanslı insanların xoşbəxtliyi ortalama 1 il da-

vam edirdi.

Mənim fikrimcə, xoşbəxtliyi antik yunan filosofu Epikür çox gözəl ifadə etmişdir: Xoşbəxt olmaq üçün insanın üç şeyə ehtiyacı var: dostluq, azadlıq və düşünmək.

Epikür öz evinin bağçasında dostları ilə söhbətləşməyi, vaxt keçirməyi çox sevirdi. Onun fikrincə, insan mənalı yaşaması üçün düşüncəli və öz düşüncələrini dostlarıyla paylaşmalıdır. Bütün bunları edə bilməsi üçün isə azad olmalıdır.

Xoşbəxtlik həyatımızda olan pulsuz şeylərlə əldə ediləcək bir şeydir. Xoşbəxtlik sevgi və

mərhəmət duyğularından doğar. İnsan içindəki sevgi və mərhəməti böyütdüyü zaman xoşbəxt olar.

Mənə görə, xoşbəxtlik öyrənilən bir şeydir. Əgər sağlamlığımız yerindədirsə və insanca yaşayacaq gəlirimiz varsa hamımız xoşbəxt ola bilərik. Xoşbəxtlik başımıza gələn hadisələri necə qəbul edib iç dünyamıza necə ötürməyimizlə əlaqəlidir.

Nəticə etibarlı ilə xoşbəxtlik sadəcə bizim seçimidir.

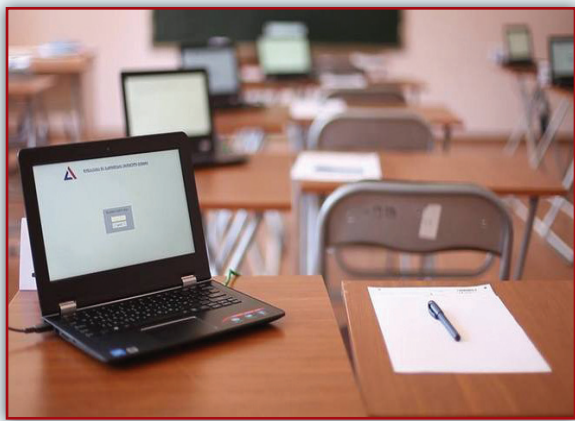
Türkan Güləhmədova
İqtisadçı

Yeni YOL

Qəzet 17 iyun 2015-ci il tarixindən nəşr olunur.

15 MAY 2021-Cİ İL №009 (132)

MÜƏLLİMLƏRİN İMTAHAN VAXTI 1 SAAT AZALDILIB

Gürcü dili və ədəbiyyatı, riyaziyyat və təbiətşünaslıq (I-IV siniflər) üçün imtahan vaxtının müddəti 1 saat azaldılıb. Testin ən yüksək balı 65 bal olacaq. Alikant peşə biliyindən 51 bal, akademik bacarıqlardan isə 14 bal toplaya bilər. Keçid balı isə 40 bal (və daha çox) olacaq.

Bəs müəllimlər və müəllim olmaq istəyənlər üçün üç fənn və akademik bacarıqlarda kompetensiyanın təsdiq edilməsi imtahanının vaxtı nəyə görə azaldılıb?

2021-ci ilin testləri əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməyib. Əksər fənlərdə, həmçinin ibtidai kombinə edilmiş imtahanda imtahan vaxtı 5 saat əvəzinə 4 saata endirilib. Bu isə, müəyyən tapşırıqların azaldılmasına səbəb olub.

I-IV sinif müəllimləri üçün fənn kompetensiyasının təsdiqlənməsi testi iki hissədən ibarətdir – fənn biliyi (gürcü dili və ədəbiyyatı, riyaziyyat, təbiətşünaslıq) və akademik bacarıqlar (oxunmuş mətnin dərk edilməsi və analitik esse). Fənn kompetensiyasını təsdiq edən testlərin minimal kompetensiya həddi (peşəyə yeni daxil olanlar üçün) 60 %-dir. Alikant buna uyğun olaraq imtahanı uğurla vermək üçün balların ümumi miqdarının 60 %-dən çoxunu toplamalığıdır. Nəzərə alınmalıdır ki, testdə akademik bacarıqların bir hissəsi üçün daxili hədd olaraq balların ümumi miqdarının 40 %-i müəyyən edilib. Bu hissədə həddi aşmaq üçün alikant balların ümumi miqdarının 40 %-dən çoxunu toplamalığıdır.

Qeyd etdiyimiz kimi, fənn bilikləri testin bu hissəsində üç bloku əhatə edir – gürcü dili və ədəbiyyatı, təbiətşünaslıq, riyaziyyat, oxu və yazının öyrənilməsi. Hər fənn blokunda müvafiq fənn biliyini yoxlayan tapşırıqlar verilib. Akademik bacarıqlar – testin bu hissəsi isə iki blokdan ibarətdir: oxunmuş mətnin düşünülmesi bloku vasitəsilə naməlum mətnin adekvat dərk edilməsi və düşünülmesi, mətndən məlumatın əldə edilməsi, istiqamətləndirilməsi, analizi və qiymətləndirmə bacarığı. Analitik yazı vasitəsilə hər hansı məsələdə şəxsi baxışın aydın formalaşdırılması, arqumentlərlə onun sübut edilməsi, eləcə də müxtəlif fikirlərin

tənqidi analiz bacarığı yoxlanılır.

2021-ci ildə ibtidai pillə (I-IV) müəllimlərinin fənn kompetensiyasını təsdiq edəcəyi testlərin hər iki hissəsində dəyişiklik edilib (tapşırıqların sayı azalıb), bu isə testlərin vaxtına təsir edib:

2020-ci ildə fənn imtahanında ən yüksək bal 62 idi. Buradan gürcü dili və ədəbiyyatı hissəsində ən yüksək bal 25, riyazi hissədə 22, təbiətşünaslıq hissəsində isə 15 bal idi. Akademik bacarıqların bir qisminə ötən il ən yüksək bal 18 idi. Testin ən yüksək balı 80 bal idi, test üçün ayrılmış vaxt isə 5 saat çəkirdi.

2021-ci ilin test formatında fənn biliyi hissəsinin ən yüksək balı 51, gürcü dili və ədəbiyyatı hissəsinin ən yüksək balı 21, riyazi hissənin balı 18, təbiətşünaslıq hissəsinin ən yüksək balı isə 12-dir. Diqqətə yetirilməlidir ki, akademik bacarıqlar hissəsinin ən yüksək balı 14 (18 əvəzinə), testin ən yüksək balı 65 (80 əvəzinə), test üçün ayrılmış vaxt isə 4 saat olacaq.

Peşəyə yeni gələnlər üçün ümumi test keçidi olaraq (60 %-dən artıq) 40 bal və daha artıq, analitik bacarıqlar üçün daxili keçid olaraq (40 %-dən artıq) 6 bal və daha artıq müəyyən edilib.

Testdə dəyişikliklərə gəldikdə isə:

Akademik bacarıqlar hissəsində dəyişikliklər: oxunmuş mətnin dərk edilməsi – seçim variantları olan 1 ballıq tapşırıqlarda 2 bal azaldılıb – 7 sual idi, indi 5 sual olub; Analitik yazı – essenin qiymətləndirilməsi sxeminə əsasən ən yüksək bal 11 əvəzinə 9 müəyyən edilib. Məzmunun relevantliyi və əsaslandırma meyarlarından (məzmun relevantliyi üçün ən yüksək bal - 1, əsaslandırma üçün - 2) 1 bal azaldılıb.

Gürcü dili və ədəbiyyatında dil kompetensiyasının bir hissəsində 2 bal azaldılıb. Ədəbiyyat hissəsində isə 2 bal azaldılıb.

Riyaziyyatda seçim variantları olan və açıq tapşırıqlarda ümumilikdə 4 bal azaldılıb.

Təbiətşünaslıqda isə seçim variantları olan və açıq tapşırıqlarda ümumilikdə 3 bal azaldılıb.

Ötən illərdə ibtidai kombinə edilmiş imtahanda iştirak edənlər qeyd edirdi ki, fənn və akademik bacarıqlar hissəsinin tam yazılması üçün 5 saat çox az vaxtdır. Bu dəfə alikantlar azaldılmış tapşırıqlardan nə dərəcədə razı qalacaq və 4 saat vaxtı yetərli hesab edəcəklərini, bunu imtahandan sonra biləcəyik.

Qiymətləndirmə və Milli İmtahanlar Mərkəzi tərəfindən "etaloni.ge"-yə verilmiş məlumat əsasən, ən çox ibtidai (I-IV) imtahan üçün 4 702 alikant qeydiyyatdan keçib.

Mənbə: etaloni.ge

TBİLİSİDƏ AZƏRBAYCAN TEATRI ÜÇÜN YENİ BİNA TİKİLƏCƏK

“Heydər Əliyev adına Tbilisi Dövlət Peşəkar Azərbaycan Dram Teatrı üçün yeni bina inşa olunacaq”.

Bunu Gürcüstanın Azərbaycandakı səfiri Zurab Pataradze yerli mətbuata müsahibəsində deyib.

Onun sözlərinə görə, tikinti işlərinə tezliklə başlanılacaq.

Səfir həmçinin bildirib ki, Heydər Əliyev Fondu Qax rayonunda yerli gürcü icması üçün yeni mədəniyyət evi inşa edəcək: “Qaxda yaşayan Azərbaycanın gürcü əsilli vətəndaşlarının mədəniyyət evinə ehtiyacı olub. Tikinti işləri artıq yekunlaşmaq üzrədir və son tamamlama işləri aparılır. Mədəniyyət evinin açılışı tezliklə baş tutacaq”.

Z.Pataradze qeyd edib ki, mədəni və humanitar sahələrdə həyata keçirilən layihələr gürcü və Azərbaycan xalqlarını bir-birinə daha da yaxınlaşdırmağa imkan verir.

Diplomat yaxın zamanlarda Azərbaycanda Gürcüstan, Gürcüstanda Azərbaycan mədəniyyət günlərinin təşkil olunacağını deyib: “Ölkələrimiz arasında qarşılıqlı mədəniyyət günlərinin keçirilməsi təcrübəsi çoxdan mövcud olub. Lakin təsəffüflə olsun ki, pandemiya səbəbindən bir sıra mədəni tədbirləri təxirə salmalı olmuşuq”.

DÜNYA BANKI GÜRCÜSTANA 85 MİLYON AVRO AYIRACAQ

Dünya Bankının İcra Şurası Gürcüstanına 85 milyon avro yardım ayrılması barədə qərarı təsdiqləyib.

Vəsait COVID-19 pandemiyasının mənfi təsir etdiyi mikro, kiçik və orta müəssisələr üçün nəzərdə tutulub.

Dünya Bankının Cənubi Qafqaz üzrə regional direktoru Sebastian Molineus deyib ki, yardım paketi Gürcüstanda yeni iş yerlərinin yaradılması və ölkə iqtisadiyyatının əsasını təşkil edən, dayanıqlı bərpasının əsas elementi olan müəssisələrin inkişafına kömək edəcək.

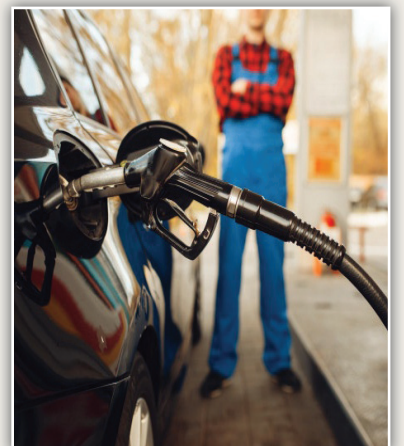
BENZİNİN QIYMƏTİ QALXIB

Gürcüstanın Əksər brend

yanacaq doldurma məntəqələrində “Super” markalı benzinin bir litrinin qiyməti 3 larinə ötüb. Bu, yanacaq bazarında rekord həddir.

Beynəlxalq bazarlarda neftin bahalaşması və larinin ucuzlaşması ilə aşağı keyfiyyətli yanacaq növlərinin də qiymətlərinin artacağı gözlənilir.

Hazırda ölkədə benzinin ən aşağı qiyməti bir litr üçün 2,74 lari təşkil edir.

Təsisçi:

“Gürcüstan Gənclərinə Yardım və Maarifləndirmə Təşkilatı”

Redaktor:
Azər MUSAOĞLU
Yayım direktoru:
Hacı BƏKİROĞLU
Qrafik dizayn:
Elsevər ƏHMƏDOV

ÜNVAN: Qardabani şəh., Kolxoz küç. 4
TEL: (+995) 555 96 18 68
599 54 12 92
EMAIL: yeniyoqazeti@gmail.com

Redaksiyaya gələn əlyazmalar geri qaytarılmır və onlara rəy verilmir. Müəlliflə redaksiyanın mövqeyi müxtəlif ola bilər. Qəzet hələlik ictimai əsaslarla yayımlanır və pulsuz paylanır. Qəzetdə müxtəlif informasiya agentliklərinin xəbərlərindən də istifadə olunur.